

मधुरजम्बीर (म० + ज०) m. eine Citronenart, = मधुजम्बीर RĀGĀN. im ÇKDr.

मधुरता (von मधुर) f. Süsse: यत्रार्पिता ऽपि मधुरता न ङ्काति कीदृः Spr. 4036. Lieblichkeit: वाग्वेषयोः Śā. D. 93. मुखे d. i. in Worten Spr. 4262. Liebenswürdigkeit 2992.

मधुरत्रय (म० + त्रय) n. die drei süßen Sachen: Zucker, Honig und Butter RĀGĀN. im ÇKDr.

मधुरत्व (von मधुर) n. Süsse Suçr. 1, 187, 20. न निम्बवृत्तो मधुरत्वमेति Spr. 4301. Lieblichkeit (der Stimme, der Rede) H. 68. स्वर० Spr. 2637.

मधुरत्वच (म० + त्वच) m. Grisea tomentosa Roxb. Triak. 2, 4, 12.

मधुरनिर्घोष (म० + निर्घोष) m. N. pr. eines bösen Dämons Lalit. ed. Calc. 388, 9.

मधुरनिस्वन (म० + नि०) adj. eine süsse, liebliche Stimme habend; f. स्त्रा Triak. 2, 6, 3.

मधुरफल (म० + फल) m. eine Art Judendorn (राजवदर) RĀGĀN. im ÇKDr.

मधुरवल्ली (म० + व०) f. eine Citronenart (मधुवीजपूर) RĀGĀN. im ÇKDr.

मधुरवाच (म० + वाच) adj. süsse, freundliche Worte im Munde führend HALĀJ. 2, 210.

1. मधुरस (मधु + रस) m. Honigsaft: द्रुमान्मधुरसाकुलान् R. 5, 60, 7. Süsse: वाचि योषिताम् Spr. 2097, v. 1.

2. मधुरस (wie oben) 1) adj. süß. — 2) m. Zuckerrohr ÇABDAM. im ÇKDr. die Weinpalme RĀGĀN. im ÇKDr. — 3) f. स्त्रा Sansevieria Roxburghiana Schult. AK. 2, 4, 2, 2. H. an. 4, 331. MED. s. 39. RATNAM. 32. Suçr. 1, 139, 4. Weinstock, Weintraube AK. 2, 4, 2, 26. H. an. MED. eine Art Asclepias H. an. MED. Gmelina arborea Roxb. BŪĀVAP. im ÇKDr.

मधुरस्रवा (म० + स्रव) f. eine Art Dattelbaum RĀGĀN. im ÇKDr.

मधुरस्वर (म० + स्वर) 1) adj. einen süßen (lieblichen) Laut von sich gebend: मृगद्विजाः MBh. 3, 12042. VARĀH. BRH. S. 30, 7. süß (lieblich) tönend: वाक्य R. 1, 29, 1. °स्वरम् adv.: जायते: 4, 28, 9, 22. — 2) m. N. pr. eines Gandharva Lot. de la b. l. 3.

1. मधुरान्तर (मधुर + अन्तर) n. pl. süße —, freundliche Worte: सुदर्शन-माह्वय मधुरान्तरैः सवृक्षमाममब्रवीत् PAÑĀT. ed. orn. 33, 22.

2. मधुरान्तर (wie oben) adj. f. स्त्रा süß tönend: वाणी मधुरा मधुरान्तराम् R. 1, 43, 22. झालापाः Spr. 1346. °रम् adv.: कूजते राम रामेति मधुरं मधुरान्तरम् R. Einl.

मधुरानिरुद्ध (मधुर + अ०) n. Titel eines Schauspiels Verz. d. Oxf. H. 142, a, No. 290.

मधुरासक (मधुर + अस) m. Spondias mangifera ÇABDĀ. im ÇKDr.

मधुरासफल (म० + फल) m. ein best. Baum, = झार RATNAM. im ÇKDr. (fälschlich मधुरास० gedr.).

मधुरालापा (मधुर + आलाप) m. eine Drosselart, Turdus Salica (सोरिका) RĀGĀN. im ÇKDr. ÇABDĀRTHAK. bei WILSON.

मधुरालावुनी f. eine Gurkenart, = राजालावु RĀGĀN. im ÇKDr.

मधुरावट् m. N. pr. eines Mannes RĀGĀ-TAR. 7, 767.

मधुराष्टक (मधुर + अष्ट) n. eine Sammlung von acht Versen, in denen verschiedene Attribute Kṛṣṇa's stets mit dem Worte मधुर bezeichnet werden, HALL 147.

मधुरित (von मधुर) adj. versüßt PAÑĀT. 1, 6, 38. वचस् 14, 82.

मधुरिपु (मधु + रिपु) m. der Feind des Daitja Madhu, Bein. Viṣṇu's oder Kṛṣṇa's AK. 1, 1, 1, 15.

मधुरिमैन् (von मधुर) m. Süsse gaṇa दणदि zu P. 3, 1, 123. मधुरिम्यो विषस्य RĀGĀ-TAR. 8, 566. मधुरिमणि (so ist zu lesen) HARB. Anth. 431, Çl. 5.

मधुरिरैल (wie oben) gaṇa काशादि zu P. 4, 2, 80.

मधुररुक् (मधु + रुक्) m. N. pr. eines Sohnes des Gṛhṭapṛsthā Bṛāg. P. 5, 20, 21.

मधुरेणु (मधु + रेणु) m. ein best. Baum, = कठनी RĀGĀN. im ÇKDr.

मधुरेदक (मधुर + उ०) m. (sc. समुद्र) das Meer mit süßem Wasser, N. eines der 7 grossen Meere, GĀṬĀDH. im ÇKDr.

मधुर्लै (von मधु) 1) adj. = मधुर süß RV. 1, 191, 10. मधु मे मधुला करः AV. 5, 13, 1. KAUC. 29. — 2) n. ein berauschendes Getränk ÇABDĀ. im ÇKDr.

मधुलग्न (मधु + लग्न) m. eine rothblühende Moringa (रक्तशोभाञ्जन) RATNAM. im ÇKDr.

मधुलता (मधु + ल०) f. eine best. Grasart (मूली) RĀGĀN. im ÇKDr.

मधुलिका (von मधुल) f. 1) schwarzer Senf RĀGĀN. im ÇKDr. — 2) N. pr. einer der Mütter im Gefolge des Skanda MBh. 9, 2637.

मधुलिक् (मधु + 2. लिक्) m. (nom. °लिउ) Biene AK. 2, 3, 29. H. 1213, Sch. RAGH. 9, 32. VIKR. 130. HARB. Anth. 528, 1. Bṛāg. P. 6, 3, 33. KUVĀLAJ. 131, b.

मधुलेकिन् (मधु + ले०) m. dass. ÇABDĀ. im ÇKDr.

मधुलोलुप (मधु + लो०) m. dass. RĀGĀN. im ÇKDr.

मधुवचस् (मधु + व०) adj. süß redend RV. 4, 6, 5. 5, 43, 2. 7, 7, 4.

मधुवटी (मधु + व०) f. N. pr. einer Oertlichkeit MBh. 3, 6064.

1. मधुवन (मधु + वन) m. der indische Kuckuck ÇABDĀ. im ÇKDr.

2. मधुवन (wie oben) n. 1) N. des honigreichen Waldes des Affen Sugriva MBh. 3, 16223. R. 4, 9, 56. °वनगमन 5, 59 in der Unterschr. °विघ्नसन 60 in der Unterschr. °विलोडन Verz. d. Oxf. H. 344, b, 2. — 2) der Wald des Daitja Madhu an der Jamunā, wo Çatrughna, nachdem er den Rākshasa Lavaṇa, einen Sohn des Madhu, erschlagen hatte, die Stadt Mathurā (Madhurā) gründete, HARIV. 2342. 3063. 3150. VP. 90. Bṛāg. P. 4, 8, 42. 9, 4, 30. 11, 14. Verz. d. Oxf. H. 46, b, N. 3; vgl. मधोर्वनम् Bṛāg. P. 1, 10, 26. 4, 9, 1.

मधुवर्ण (मधु + वर्ण) 1) adj. honigfarbig oder überh. von lieblichem Ansehen (मनोहरवर्ण ŚĀJ.): घृतमुत्तता मधुवर्णमर्चते RV. 1, 87, 2. der Wagen der Aṣvin 5, 77, 3. die Aṣvin 8, 26, 6. — 2) m. N. pr. eines Wogens im Gefolge des Skanda MBh. 9, 2574.

मधुवल्ली (मधु + व०) f. Süßholz, = यष्टीमधु und लोतितनक (als verschieden von jenem) RĀGĀN. im ÇKDr.

मधुवातीय adj. mit मधु वाताः (RV. 1, 90, 6—8) beginnend ÇĀṆKU. Gṛh. 4, 1.

मधुवार (मधु + वार) m. pl. Zechgelage AK. 2, 10, 41. H. 906.

मधुवैक्लन (मधु + वा०) adj. Süßigkeit (Honig, Milch) führend: der Wagen der Aṣvin RV. 1, 34, 2. 137, 3. 10, 41, 2.

मधुवाहिन् (मधु + वा०) 1) adj. dass.: नदी HARIV. 12016. — 2) f. °नी N. pr. eines Flusses MBh. 6, 334 (VP. 183). मधुवाहिनी ed. Bomb.; vgl. VP. 183, N. 49.

मधुविद्या (मधु + वि०) f. die Lehre von der Süßigkeit, Bez. einer best.